

# Uskrs 2023

Štovaní čitatelji,

Zadovoljstvo nam je predstaviti vam još jedno izdanje "Skrbnika", našeg tradicionalnog informativnog magazina, putem kojeg vas želimo informirati o našem radu, programima i projektima, a isto tako i razveseliti pričom o našim korisnicima usluga ili pak hrvatskim običajima. Vjerujemo da se još sjećate Božićnog izdanja, a evo i Uskrsnjeg pred vama – vrijeme brzo prolazi.

U ovoj 2023. godini susrećemo se sa novim, važnim promjenama u sektoru staračke skrbi koje od nas zahtijevaju brojna izvještavanja. Dodatni izazovi su kako zadovoljiti rastuće potrebe korisnika usluga i skrbi s brojem djelatnika koje imamo. Uvijek smo u potrazi za kvalitetnom radnom snagom – sektor staračke skrbi u Australiji je u stalnom porastu. Pridružite nam se ili nas preporučite drugima. Ono što želimo naglasiti je da smo mi tu kako bi pomogli našim starijim članovima zajednice i svim korisnicima usluga, te da ćemo se i dalje truditi olakšati im i uljepšati život u njihovoј tzv. trećoj dobi.

Neka vas priče i slike sa ovih stranica razvesele i doprinesu ugodnom blagdanskom raspoloženju.

Zahvaljujemo ljudima koji su i kao djelatnici i kao volonteri, na terenu i na Upravnom odboru, aktivno uključeni u rad ove organizacije. Oni su zaslužni za njen rast i uspjeh.

U ime Upravnog odbora te svih zaposlenih, želim vam Sretan Uskrs, uz želje da blagdane provedete uz one koje volite!

Franci Buljat,  
Ravnateljica, ACCS





## PREGLED NOVOG PROGRAMA SKRBI O STARIJIM OSOBAMA KOD KUĆE

### Nacrt koji je podnijet na diskusiju

Usluge skrbi o starijim osobama kod kuće se pružaju oko jednom milijunu građana Australije. Usluge se kreću od prijevoza i čišćenja kuće do kliničke njege, na primjer od strane medicinskih sestara i zdravstvenih djelatnika iz oblasti srodnih zdravstvu.

Većina ljudi želi što dulje živjeti kod kuće. Pristupačne i učinkovite usluge kojima se pomaže njihova samostalnost su od ključne važnosti.

Sustav skrbi o starijim osobama koji je trenutno na snazi uključuje 4 programa koja financira vlada:

1. **Commonwealth Home Support Programme (CHSP)** (Program pomoći savezne vlade kod kuće stranaka) pruža usluge na početnoj razini kojima pomaže starijim građanima Australije u svakodnevnom životu.
2. **Home Care Packages (HCP)** (Paketi kućne skrbi) pomažu starijim građanima Australije koji imaju složenije potrebe za skrbi da samostalno i sigurno žive kod kuće.
3. **Short-term Restorative Care (STRC)** (Kratkoročna skrb za oporavak) pomaže starijim građanima Australije da se snađu i prilagode izmijenjenim potrebama za skrbi.
4. **Residential respite** (Zamjena skrbnika u domu) omogućuje starijim građanima Australije boravak u staraćkom domu na kratko vrijeme. Zamjena skrbnika se može organizirati unaprijed i na raspolaganju je u neočekivanim situacijama.

Kao što to navodi Komisija za nadzor kvalitete i sigurnosti skrbi o starijim osobama (Royal Commission into Aged Care Quality and Safety, u dalnjem tekstu Komisija), trenutni sustav skrbi o starijim osobama kod kuće se treba poboljšati.

Problemi koji su iznijeti uključuju:

- Na skrb se dugo čeka.
- Aranžmani programa su zbunjujući.
- Administrativni troškovi su previsoki.
- Usluge nisu uvijek pravilno usmjerene.
- Stariji građani Australije ne dobiju uvijek pomoć koju trebaju za održavanje samostalnosti.

### Kako vlada reagira?

Australska vlada predano radi na rješavanju problema u programima skrbi o starijim osobama koji trenutno postoje. Rješavanje počinje tako što se saslušaju korisnici i pružatelji ovih usluga.

Sukladno preporuci Komisije, vlada radi na izradi novog programa skrbi o starijim osobama kod kuće koji će se provoditi od 1. srpnja 2024.

Novi program skrbi o starijim osobama kod kuće bi trebao:

- Omogućiti lak pristup, biti lako razumljiv, uključivati samo jedan proces procjene stanja i potreba starijih osoba.
- Pružiti korisnicima pravodobni pristup sigurnim i visokokvalitetnim uslugama koje trebaju.
- Ponuditi korisnicima stvarne izbore i nadzor kada biraju usluge koje će primati.
- Odrediti pravedne i transparentne naknade koje će se potrošiti na pružanje visokokvalitetne skrbi.

Vlada se zalaže za to da kada se uvedu novi programi korisnici postojećih programa skrbi o starijim osobama koje financira savezna vlada ne izgube usluge koje sada primaju.

### Informacije o ovoj konzultaciji

Ministarstvo zdravstva i skrbi o starijim osobama (Department of Health and Aged Care) (u dalnjem tekstu ministarstvo) je pripremilo nacrt koji podnosi na diskusiju kako bi prikupilo komentare na reforme sustava skrbi o starijim osobama kod kuće.

Nacrt navodi:

- 5 glavnih oblasti na koje se novi programi trebaju usredotočiti.
- Pitanja na temelju kojih ćete davati komentare.
- Mogući model novog programa skrbi o starijim osobama kod kuće.

### Sažetak nacrta koji se podnosi na diskusiju

Pojednostaviti i olakšati starijim građanima Australije da sami upravljaju svojom skrbi

## **1. Pojednostaviti pristup skrbi o starijim osobama kod kuće**

Mnogi stariji građani Australije imaju problema sa snalaženjem u sustavu skrbi o starijim osobama kod kuće. Jedan od razloga je taj što različite organizacije vrše procjene osoba za različite programe. To je zbumujuće i nekad se mora obaviti veliki broj procjena prije nego što se odredi odgovarajući program za korisnika.

Također može zbumjivati i to što se treba snaći u tri različita programa skrbi o starijim osobama kod kuće, osobito kada se potrebe za skrbi promijene. Na primjer, korisnici usluga na početnoj razini programa CHSP često moraju promijeniti pružatelja usluga kada im se potrebe za skrbi povećaju i uslijed toga prelaze na program HCP.

Kako bi se pristup skrbi olakšao, nakon provođenja reforme će postojati samo jedan program za koji će se obavljati samo jedna procjena.

### **Veći izbor i nadzor nad uslugama**

Stariji građani Australije u programu HCP moraju primati sve usluge skrbi o starijim osobama kod kuće samo od jednog pružatelja. To može predstavljati više izazova. Na primjer, kod nekih pružatelja možda nisu sve vrste usluga iste kvalitete i korisnik možda ne dobiva istu vrijednost svih usluga za novac koji plaća.

Novi program bi trebao omogućiti korisnicima da izaberu žele li imati jednog ili više pružatelja usluga. Taj izbor može pomoći starijim građanima Australije izabrati skrb koja najbolje zadovoljava njihove potrebe.

Kako bi se to i ostvarilo, ministarstvo istražuje nove aranžmane plaćanja. To bi moglo uključiti uspostavu nove platforme za plaćanja što bi pojednostavilo proces plaćanja pružatelja usluga.

## **2. Ponovno postaviti definiciju uloge partnera u skrbi radi najboljeg mogućeg upravljanja skrbi**

Upravljanje skrbi je na raspolaganju u okviru programa HCP i stariji građani Australije su tražili da se pojasni uloga djelatnika koji upravljujaju skrbi i koordiniraju njihovu skrb. U konzultacijama se naglašavalo da upravljanje skrbi treba biti pravo partnerstvo sa starijim građanima Australije u interesu pružanja najbolje moguće skrbi.

Stoga će novi program drugačije definirati tu ulogu. Partneri u skrbi će vršiti klinički i drugi nadzor kako bi stariji građani Australije dobili odgovarajuće usluge za njihove izmijenjene potrebe. Ti partneri će sudjelovati u koordiniranju usluga i provjeravati sigurnost i dobrobit svojih stranaka.

Upravljanje skrbi mora biti na raspolaganju svim starijim građanima Australije, ne samo onima koji imaju složene potrebe. Na primjer, partneri u skrbi bi trebali pomagati starijim građanima Australije koji žele sami upravljati svojom skrb. Ministarstvo radi na postizanju tog cilja, dok istodobno razmatra pitanje usredotočenja oskudne stručne radne snage na one kojima je najpotrebnija.

## **3. Plaćanje pune cijene skrbi i pružanje usluga koje vrijede potrošenog novca**

Stariji građani Australije su izrazili zabrinutost, jer smatraju da od pružatelja kućne skrbi ne primaju adekvatne usluge za novac koji plaćaju za njih. Mnogi plaćaju skupe administrativne troškove i troškove upravljanja skrbi, ali svrha tih naknada im nije dovoljno transparentna. S druge strane, pružatelji usluga su naglasili da cijene moraju pokrivati cjelokupni trošak pružanja usluga.

Vlada predano radi na poboljšanju aranžmana kojima će financirati usluge i osiguranje kvalitete kako bi stariji građani Australije primali usluge koje su pristupačne, sigurne i visoke kvalitete.

Zbog toga ministarstvo radi na novom modelu financiranja. Cilj će biti da usluge budu vrijedne novca koji se za njih plaća kako za vladu, tako i za starije građane Australije. Kombinacijom sredstava koja se dodjeljuju u specifične svrhe (grantova) i naplata aktivnosti koje provode, pružatelji će imati dovoljno sredstava za učinkoviti rad.

Ministarstvo će surađivati s Neovisnom upravom za određivanje cijena zdravstvenih usluga i usluga skrbi o starijim osobama (Independent Health and Aged Care Pricing Authority) kako bi postavila realne cijene za svaku uslugu, uključujući administrativne poslove, putne i druge troškove. Neke vrste usluga, na primjer prijevoz u društvenoj zajednici i grupna društvena potpora će se dopunjavati posebno dodijeljenim sredstvima (grantovima) kako bi se pomoglo pružateljima usluga u fiksnim troškovima. Grantovima će se također dopunjavati cijene usluga na ruralnim i udaljenim područjima, gdje postoji deficit pružatelja usluga.

U okviru novog programa će osobe koje to mogu sebi priuštiti također morati sudjelovati u troškovima skrbi.

## **4. Fleksibilno reagiranje kada se potrebe starijih građana Australije promijene**

### **Poboljšanje procesa procjene**

Ispravna procjena potreba za skrbi o starijim osobama je od ključne važnosti. Na temelju procjene se stariji građani Australije povezuju s odgovarajućom razinom skrbi koja će

zadovoljiti njihove potrebe i usmjeriti financijska sredstva upravo na te potrebe.

Kako bi se to postiglo, ministarstvo je surađivalo sa službama / organizacijama HealthConsult, Sveučilištem Flinders i Globalnim centrom za moderno starenje (Global Centre for Modern Ageing) s kojima je izradilo i testiralo novi alat za procjenu i novi sustav klasifikacije. Početno ispitivanje toga alata za procjenu je provedeno i u praksi početkom 2022. godine i buduća ispitivanja će biti utemeljena na tim rezultatima.

### **Fleksibilno financiranje za ispunjenje potreba kada se one promijene**

Procjena stanja starije osobe služi za određivanje usluga koje ta osoba treba u vrijeme procjene kako bi živjela sigurno i samostalno kod kuće. Ali okolnosti starijih osoba nisu stalne, pa tako ni njihove potrebe za skrbi.

Program STRC pomaže strankama čije se stanje pogoršalo da ponovno uspostave ili zadrže svoju samostalnost kod kuće, međutim, financijska sredstva su ograničena. Stariji građani Australije moraju imati fleksibilnost za prilagodbu kombinacije usluga koje primaju kada se vremenom njihove potrebe za uslugama promijene.

U okviru novog programa, pružatelji usluga će imati pristup dodatnim sredstvima za izmijenjene potrebe svojih stranaka. Na primjer, ako osoba kraće vrijeme treba prijevoz, njezin pružatelj usluga može naplatiti tu dodatnu uslugu iz fonda za financiranje takvih usluga.

### **5. Poticaj za inovacije i buduće ulaganje u skrb o starijim osobama kod kuće.**

Ove reforme su prilika za poticanje novih ideja i dugoročnog ulaganja u sustav skrbi o starijim osobama kod kuće. Na primjer, novi pokazatelji kvalitete i ocjenjivanje zvjezdicama će potaći pružatelje usluga da se natječu u kvaliteti svojih usluga. Ove predložene reforme će pružiti veću sigurnost kada se radi o aranžmanima za financiranje usluga, kao i o propisima i budućem rastu sektora skrbi o starijim osobama. To bi trebalo stvoriti odgovarajuće uvjete za investiranje u nove načine pružanja visokokvalitetne skrbi.

Novi program će imati poseban fond za pomagala, opremu i asistivnu tehnologiju što bi trebalo poticati pristup novim tehnologijama pomoći kojih će stariji građani Australije moći živjeti kod kuće. Druge opcije, na primjer grantovi za inovacije se također mogu razmotriti u okviru programa.

### **Kako će izgledati novi program skrbi o starijim osobama kod kuće?**

Indikativni model spaja postojeće programe skrbi o starijim osobama kod kuće i rješava probleme koje su iznijeli i Komisija i ostali sudionici u konzultacijama. Novi model predlaže:

- Procjenu potreba za uslugama skrbi o starijim osobama verificiranim alatima za procjene.
- Ranu intervenciju u interesu održavanja samostalnosti stranaka kod kuće, uključujući pomagala, opremu i prepravke kuće.
- Planove za dodatne usluge koje će se pružati mjesечно, u kojima se navodi i razina tih usluga.
- Fleksibilnost za stranke da prilagode usluge svojim potrebama.
- Partneri u skrbi će vršiti klinički nadzor i po potrebi pružati potporu.
- Moguće je i uvođenje viših razina pomoći kod kuće, ali se to još treba istražiti.
- Mješoviti model financiranja za pružatelje usluga koji kombinira naplatu pruženih usluga i različite grantove kojima se dopunjaju troškovi.
- Rast programa koji će ispuniti potrebe sve starijeg stanovništva.
- Propise koji odgovaraju razini rizika.
- Automatsko prikupljanje podataka o pružanju usluga koje će poboljšati izvještavanje i nadzor od strane vlade.

### **Kako možete dostaviti vaše mišljenje**

Rado bismo čuli što vi mislite o indikativnom modelu i pitanjima u nacrtu koji se podnosi na diskusiju. Uz vašu potporu i vaš doprinos možemo stvoriti bolji program skrbi o starijim osobama kod kuće.

Svoje mišljenje nam možete dostaviti u online obrascu, dodavanjem vašeg pismenog podneska na internetskim stranicama ili pozivom **1800 318 209**.



Telefon **1800 318 209**

(Besplatni poziv telefonske službe za reformu skrbi o starijim osobama - Aged Care Reform)



Posjetite [agedcareengagement.health.gov.au](http://agedcareengagement.health.gov.au)

Za usluge prevođenja i tumačenja, nazovite **131 450** i zamolite da vam nazovu službu **My Aged Care** na **1800 318 209**. Ako trebate nacionalnu relejnu službu (National Relay Service), posjetite [nrchat.nrscall.gov.au/nrs](http://nrchat.nrscall.gov.au/nrs) ili nazovite 1800 555 660.

# REFORME SKRBI ZA STARIJE OSOBE

Bilo ih je i još mnogo novih promjena dolazi u programima kućne skrbi tijekom sljedećih nekoliko godina, kao rezultat nalaza Kraljevske komisije za skrb o starijim osobama. Najnovije je da su neke nove odredbe, koje je definiralo Ministarstvo zdravstva i skrbi za starije osobe, stupile na snagu 1. prosinca 2022.

To su sljedeće:

## SHEMA ODGOVORA NA OZBILJNE INCIDENTE (SIRS)

Prema zakonu, od nas se, kao odobrenih pružatelja usluga, zahtjeva da imamo uspostavljen sustav upravljanja incidentima koji bilježi sve incidente povezane s korisnicima usluga, koji mogu uključivati, ali ne i ograničiti sljedeće:

- Incidenti s lijekovima – na primjer propušteni lijekovi, pronađeni lijekovi na podu, pogrešna doza primijenjenih lijekova.
- Padovi potrošača bez obzira jesu li se dogodili za vrijeme pružanja usluge/njege ili izvan tog vremena.
- Ogrebotine na koži potrošača ili ozljede od pritiska
- neumjesno ponašanje korisnika usluga ili ponašanje koje izaziva zabrinutost
- Infekcije kod korisnika (bez obzira na vrstu infekcije, npr. infekcija mokraćnog mjehura, gripe ili COVID)

Naši djelatnici godinama prate i bilježe gore navedene incidente, a u svibnju 2022. ovi su se podaci počeli koristiti za prepoznavanje trendova i načina na koji možemo poboljšati skrb i usluge našim korisnicima, kako bismo takve incidente sveli na minimum. Do danas, naši podaci pokazuju kako su ove vrste incidenata zabilježene kod naših korisnika usluga kojima je potreban visoki stupanj njege i koji primaju pakete kućne skrbi stupnja 3 ili 4. Svaki se korisnik ponovno pojedinačno procjenjuje i provode se odgovarajuće mjere/intervencije kako bi se ponavljanje takvih incidenata svelo na minimum. Ovi podaci ukazuju na to da su korisnici paketa ove visoke razine najranjiviji u zajednici zbog svojih zdravstvenih stanja i zahtijevaju više skrbi i usluga.

SIRS donosi veću razinu izvješćivanja kako bi se osiguralo da su starije osobe koje primaju takvu skrb i usluge od strane odobrenih pružatelja dodatno zaštićene, posebno od zlostavljanja. Kraljevsko povjerenstvo utvrdilo je da se zlostavljanje starijih osoba ne događa samo u ustanovama za njegu, nego i izvan njih, u kući i u zajednici. Od svih odobrenih pružatelja usluga zahtjeva se prijava bilo koje vrste zlostavljanja starijih osoba unutar zajednice i unutar određenog vremenskog okvira.

Prema SIRS-u postoji 8 vrsta incidenata koja se moraju prijaviti povjereniku, a to su:

VRSTA INCIDENTA	PRIORITET	VREMENSKI OKVIR U KOJEM SE TREBA PRIJAVITI POVJERENIKU
Neprimjereno korištenje sile	2	30 dana
Protuzakoniti seksualni kontakt ili neprikladan seksualni kontakt	1	24 sata
Psihološko ili emocionalno zlostavljanje	2	30 dana
Neočekivana smrt	1	24 sata
Krađa ili financijsko iznuđivanje	2	30 dana
Zanemarivanje	2	30 dana
Neprikladno korištenje restriktivne prakse	2	30 dana
Nestali korisnici	1	24 sata

Od djelatnika se zahtjeva da prijave bilo koju vrstu incidenta, ili incidenta koji se skoro pa dogodio, bez obzira na to jesu li mu svjedočili, sumnjali ili se navodno dogodio. Bilo koji od 8 incidenata također se mora prijaviti Povjereniku, ako su djelatnici bili svjedoci, sumnjaju da se dogodio, ili se navodno dogodio, ako:

- se dogodio tijekom pružanja njegi i usluge, na primjer korisnik je pao dok mu je pružana pomoć tijekom usluge osobne njegi.
- se incident dogodio zbog nedostatka skrbi i usluga koje su trebale biti pružene – na primjer, djelatnik se nije pojavio na radno mjesto i nije pružio skrb, a to je (ili se razumno moglo očekivati da je) nanjelo štetu korisniku.
- se možda nije dogodio dok su se usluge pružale, ali je povezano, jer je šteta (ili potencijalna šteta) proizašla iz pružanja usluga, kao što je na primjer rukohvat postavljen u tuš kabini korisnika koji se zbog loše instalacije srušio, a korisnik usluga je ozlijeđen.

Napominjemo da Povjerenik nije dužan biti obaviješten ako se takvi incidenti dogode u prisutnosti članova obitelji korisnika, ili ako korisnik tvrdi, na primjer, da ga njegovi voljeni financijski iskorištavaju. U tim slučajevima, to se još uvijek može prijaviti odobrenom pružatelju usluga, a od odobrenog pružatelja usluga se zahtjeva da poduzme radnje kako bi ublažio rizik – u

nekim slučajevima to može uključivati prijavu ove vrste zlostavljanja starijih osoba OPAN-u (Mreža za zastupanje starijih osoba) ili VCAT (Građanski i upravni sud Viktorije). Također pogledajte priloženu brošuru o Shemi odgovora na ozbiljne incidente koju je izdala Komisija za kvalitetu i sigurnost skrbi za starije osobe za potrošače.

## KODEKS PONAŠANJA UNUTAR SKRBI ZA STARIE OSOBE

Novi Kodeks ponašanja unutar skrbi zastarije osobe također je stupio na snagu 1. prosinca 2022. Kodeks ponašanja uvela je Komisija za kvalitetu i sigurnost skrbi za starije osobe kako bi se osiguralo da se svi djelatnici, bez obzira jesu li na terenu, izvođači radova, volonteri ili upravna tijela, moraju ponašati na određeni način prema svim korisnicima usluga. Postoji 8 elemenata Kodeksa i pogledajte brošuru Komisije za kvalitetu i sigurnost skrbi za starije osobe koja pruža primjere kako bi se trebali ponašati ljudi koji vam pružaju njegu i usluge. Brošura je priložena ovom biltenu.

Ako ustanovite da se bilo tko, tko vam pruža njegu i usluge putem ACCS-a ne ponaša u skladu s Kodeksom ponašanja – obavijestite svog voditelja skrbi ili osobu zaduženu za primanje žalbi (Višnja Prpić na e-poštu visnjap@accs.asn.au ili mobitel 0499 808 352).

## PROVJERA KVALITETE

**Naš rezultat je 8 od 8.**

**Čestitke ACCS-u.**

ACCS je prošao reviziju provjere kvalitete rada, koju su sproveli procjenitelji iz Povjerenstva za kvalitetu i sigurnost skrbi za starije osobe i to za program kućne njegi i skrbi (HCP) i za Program kućne potpore Commonwealtha (CHSP). Revizija je započela 13. veljače 2023., a završila 15. veljače 2023.

Zahvaljujemo svim našim korisnicima usluga i njihovim predstavnicima koji su sudjelovali u reviziji i razgovarali s timom za procjenu, tijekom ova tri dana. Vaš doprinos je svakako pomogao procjeniteljima u preporuci da naši trenutni sustavi i procesi, te ono što imamo unutar ACCS-a zadovoljavaju 8 standarda kvalitete skrbi i 42 zahtjeva.

## STANDARDI KVALITETE SKRBI ZA STARIE

**Standard 1 - Dostojanstvo korisnika i sloboda izbora**

**Standard 2 – Kontinuirana procjena i planiranje s korisnicima**

**Standard 3 - Osobna skrb i klinička skrb**

**Standard 4 - Usluge i podrška u svakodnevnom životu**

**Standard 5 - Uslužno okruženje organizacije**

**Standard 6 - Povratne informacije i žalbe**

**Standard 7 - Ljudski resursi**

**Standard 8 - Organizacijsko upravljanje**

## GOST U NAŠIM GRUPAMA DRUŠTVENE POTPORE

### Emma VISKIC

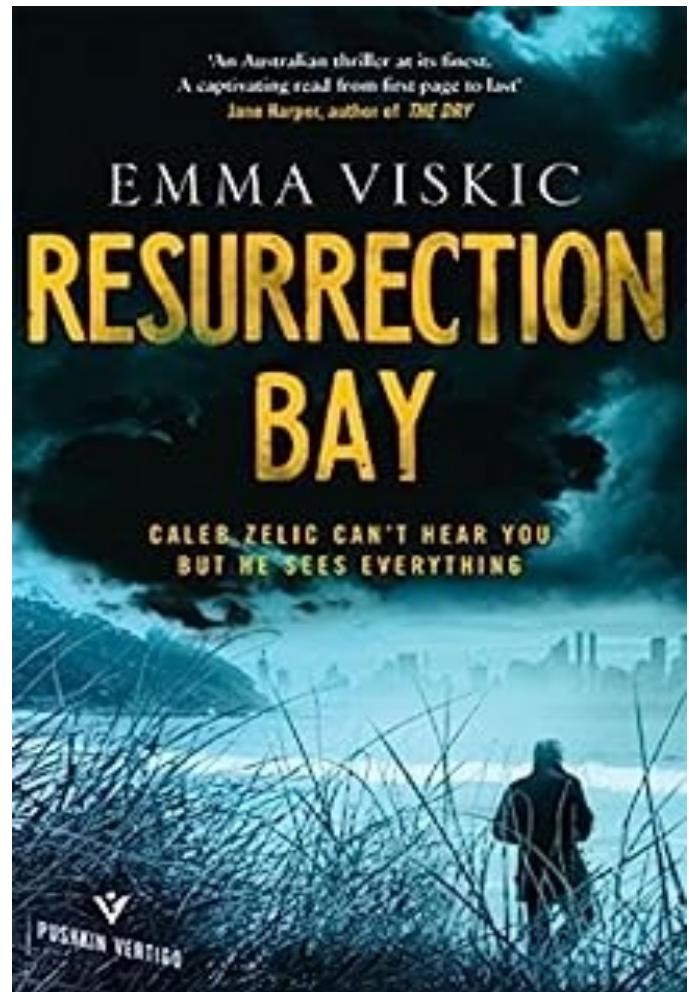
Emma VISKIC je australiska književnica i glazbenica. Njen prvi roman "Resurrection Bay" objavljen je 2015 godine, a 2016 godine osvojio je "Ned Kelly" nagradu za najbolji prvi roman i do tada nezamislive 3 Davitt nagrade: za najbolji roman prvijenac, najbolji roman za odrasle i najbolji roman po izboru čitatelja. Bio je iBooks australski kriminalistički roman godine i ušao u uži izbor za prestižne britanske nagrade Gold Dagger i New Blood Dagger, te američku Barry nagradu. Njen drugi roman "And Fire Came Down" objavljen je 2017 godine i iste godine osvojio Davitt nagradu za najbolji roman te se našao u izboru za Međunarodnu književnu nagradu u Dublinu. I njen treći roman "Darkness for Light" objavljen 2019 godine, osvojio je 2020 Davitt nagradu za najbolji roman po izboru čitatelja. Emmin zadnji roman u seriji "Those Who Perish" objavljen je prošle 2022 godine. Glavni junak u sva četiri romana je privatni detektiv Caleb Zelic, koji je od djetinjstva potpuno gluhi a kako bi se što bolje pripremila za obradu lika, Emma je naučila australski znakovni jezik. "Napeto", "Uvjerljivo", "Uzbudljivo", "Vrhunski" i "Izaziva ovisnost" samo su neki od pridjeva kojima je književna kritika opisala Emmine knjige i njen still pisanja.

Osim što je pisac s punim radnim vremenom, Emma je glazbenica koja svira klarinet i školovala se na Victorian College of Art i Konezervatoriju u Rotterdamu u Nizozemskoj i u svojoj glazbenoj karijeri svirala je i nastupala s veličinama kao što su Jose Carreras, poznati španjolski operni tenor i Dame Kiri Te Kanawa, opera pjevačica iz Novog Zelanda.

Emmin tata je Hrvat, porijeklom iz Dalmacije a mama Irkinja iz Tasmanije.

Sve knjige Emme Viskic mogu se pronaći u knjižnicama i knjižarama diljem Melbourne i Viktorije na engleskom jeziku a mogu se kupiti i pročitati i u elektronskoj verziji.

Boris Čerina,  
Voditelj programa CHSP



# AKTIVNOSTI ŽENSKE GRUPE DAN DENONG

## USKRSNI RADOVI



Ovog Uskrsa dame iz naše grupe Greater Dandenong započele su s izradom pjenastih jaja decoupage tehnikom i kao što vidite još uvijek ima završnih detalja na kojima grupa trenutno radi. Nakon što završe ovaj projekt, započet će rad na ukrašavanju svjeća istom tehnikom, s motivima Uskrsa. Svi radovi će, nadamo se, biti završeni do Uskrsa ali nažalost ne i do izlaska ovog broja Skrbnika, pa zato sada i ne možete vidjeti izložene gotove radove.





## PREKRASAN DAN U YARRA VALLEY



Početkom veljače naše grupe društvene potpore iz južnog dijela Melbourna krenule su na putovanje u dolinu Yarra. Jutro je bilo sunčano, s ugodnih 22 stupnja u zraku a naši "turisti" spremni za zabavnu avanturu.

Prva je postaja bila lokalna obiteljska tvornica čokolade i sladoleda koja s talentiranim timom europskih čokoladnih virtuoza i slastičara, i strastvenim lokalnim osobljem stvara slatka čuda u kojima cijela obitelj može uživati. Nakon kave, grupa je imala privatnu turu razgledavanja uz kušanje čokoladnih delicia s ljubaznim članom osoblja koji je objasnio sve o nabavi i izradi čokolade i brizi koju posvećuju kako bi održavali kolekciju od 250 različitih čokoladnih proizvoda.

Naši članovi su rekli kako je predavanje bilo jako poučno i zanimljivo pogotovo zato što su sve rečeno o raznim čokoladnim poslasticama mogli osjetiti i na svojim nepcima.

Nakon kupovine u prodavaonici čokolade, grupa je nastavila put do slijedeće stanice, Yarra Valley Grand Hotela gdje smo imali zajednički ručak. Grand Hotel je izgrađen 1888 godine i zaštićena je povjesna zgrada. Nakon odličnog ručka, grupa je zadovoljnih trbuha produžila do naše posljednje destinacije – stanice Yering.

Postaja Yering osnovana je 1838. od strane braće Ryrie i izvorno je bila mala farma vinograda i krava. Mijenjajući se između obitelji tijekom stoljeća koja su uslijedila, obitelj Rathbone je napisljetu kupila posjed 1996. i od tada ga proširila u vinariju i odredište svjetske klase kojem se vinogradarska filozofija zasniva na "poštenju, integritetu i znanju." I dok su neki od članova uživali u šetnji imanjem i razgledavanju vinskih bačvi drugi su posjetili trgovinu i odjel za kušanje vina kako bi se uvjerili u kvalitetu ove vinogradarske filozofije. Članovi su se u popodnevnim satima, s punim torbama sretno vratili svojim kućama.

Sa sigurnošću se može reći kako naše grupe vole izlete i jedva vam čekamo pokazati našu iduću avanturu.

Melanie Denačić,  
Koordinator grupe društvene potpore







## AKTIVNOSTI GRUPE DRUŠTVE POTPORE CASEY

I dečki u grupi Casey su započeli svoj projekt za Uskrs. Po uputama našeg pomoćnika Vladimira Jakopaneca vrijedni dečki počeli su izrađivati tačke ili kolica (kariolu) od drveta. Sanduk kolica je već završen, kotači su izrezani i slijedeći korak je sve to sastaviti. Nakon što se kolica sastave, ideja je da ih se napuni

uskršnjim jajima a zajedno s uskršnjim zekom koji gura kolica činit će ukras na stolu u vrijeme uskršnjih blagdana.

Melanie Denačić,  
Koordinator grupe društvene potpore

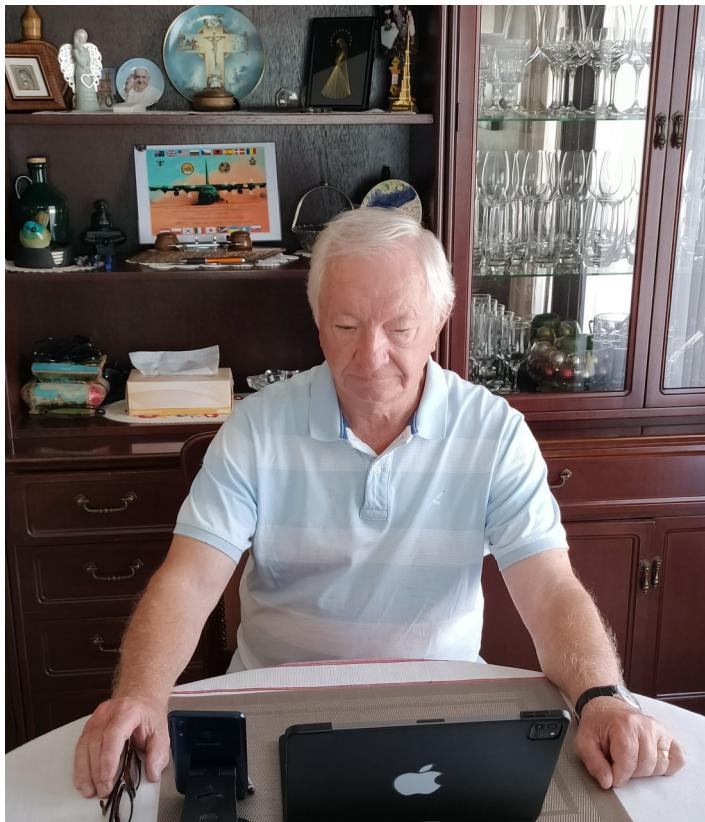


## AKTIVNOSTI GRUPE DRUŠTVENE POTPORE MARIBYRNONG I BRIMBANK



## PROFIL NOVOG POSJETIOCA GRUPE - MILAN SOKOL

Milan je jedan od novijih posjetioca u našoj grupi društvene potpore Maribyrnong i to je postao kako je sam objasnio "na nagovor svoje supruge Dominike koja se grupi priključila nešto ranije".

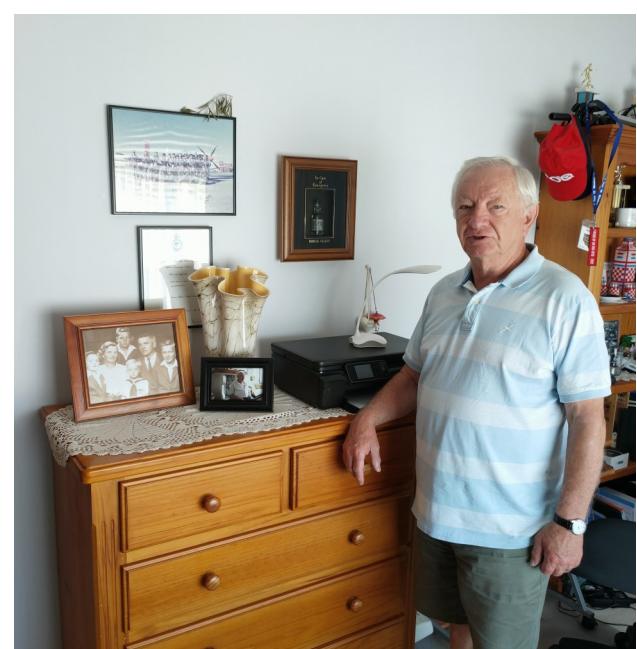


"Nije mi uopće žao, naprotiv, drago mi je i jedva čekam petak kako bi došao u grupu. Prekrasno je što postoji mogućnost doći u ovaku grupu, među svoje ljude i malo popričati i družiti

se, to je stvarno nešto neprocjenjivo. Posjećivao sam ranije naše klubove i odlazio redovito petkom u Croatiu ali ovo je malo drugčije". Pun je hvale i za voditelje grupe Senadu, Silvanu i Zrinku kojima bi ako bi ih mogao ocijeniti "dao čistu peticu" jer su pažljive, uslužne i iskreno se brinu da se što bolje osjećamo dok smo u grupi, to je za svaku pohvalu".

Milan se grupi priključio kad se išlo na onaj "ribički izlet" krajem studenog prošle godine i od tada ne propušta niti jedno druženje. Kad se grupa sastaje u svom prostoru u Sunshinu, onda nakon kave i priče obično zaigra biljar s Brankom: "Nikad ranije u životu nisam igrao biljar a eto, i to sam naučio u grupi, zahvaljujući Branku. Odmah sam se sprijateljio i s Tonijem (Antonom Duškovićem) koji je isto tako odnedavno u grupi pa onda je tu Marko a i svi drugi su jako ljubazni i prijateljski raspoloženi.

"U petak je cijela grupa, zajedno sa svojim voditeljima bila na sprovodu i karminama za Karla, što je jako lijepo". Milan hvali predavanje koje je održala Franci a i raspravu u grupi s tim istraživača koji rade studiju jer je bilo "korisno, zanimljivo i saznao sam puno novih informacija koje su važne za nas starije a i facebook stranica vam je za svaku pohvalu. Redovito pratim sve što objavljujete i onda o tome pričam svojim susjedima i prijateljima, i usput im pokažem vaše fotografije. Neki od njih imaju zdravstvenih problema zbog kojih ne mogu doći u grupu a neki su zbog COVID-a još uvijek preplašeni, malo su se razlijenili i ne ide im se nikud. Kako neću biti pozitivan kad ja stvarno volim vašu organizaciju, cijenim to što radite i sretan sam što mogu biti dio vašeg rada.





Imam kompjutor i laptop i razumijem se pomalo u tehnologiju pa se ponekad spojim na televiziju i pokazujem prijateljima fotografije na ekranu o tome što smo radili u grupi i gdje smo bili, da bolje vide”.

Milan i supruga su se prije pet tjedana registrirali na My Aged Care portal i dobili svoje registracijske brojeve ali još nam nisu došli napraviti procjenu. “Jako ljubazan gospodin nam je objasnio da ćemo na procijenu čekati između 2 i 6 tjedana jer su trenutno jako zauzeti pa se eto nadam kako će se i to uskoro obaviti i postat ćemo i službeno članovi grupe.

Jedino što bi volio je da se u grupu učlani još nekoliko ljudi da nas bude malo više, onda bi bilo još zanimljivije”.

Pričali smo o još puno toga, Zagrebu, Milanovoj karijeri nogometnog suca, djeci i unucima, sinu pilotu koji vozi Airbus 380 za Quantas i Hercules za Australsko ratno zrakoplovstvo, kćeri koja je isto radila za Quantas i bila kadet u Australском ratnom zrakoplovstvu, ali o tome ipak nekom drugom zgodom. Uostalom, zašto ga o tome ne upitate sami, jer Milan je otvoren i voli razgovarati.

Boris Čerina,  
Voditelj programa CHSP





## PROSLAVA DANA AUSTRALIJE

Dan Australije slavi se 26. siječnja svake godine. Ovim državnim praznikom obilježava se prvo europsko naseljavanje Port Jacksona (sada dio Sydneys) 1788 godine. To je prilika za Australce da se okupe i proslave svoj nacionalni praznik i kulturu. Širom Australije na taj dan se održavaju ceremonije dodjele državljanstva novim useljenicima pa je tako i ove godine 19,000 ljudi iz preko 140 zemalja na svijetu postalo Australcima i Australiju zovu svojom novom domovinom.

Tako smo i mi, "Australci s malo dužim stažom", obilježili i proslavili ovaj dan i započeli još jednu godinu aktivnosti i zabave u našim grupama za druženje.

Mi smo to naravno uradlili na "naš način" s dobrom tradicionalnom hranom, glazbom uživo i prijateljima iz naših grupa društvene potpore St Albans, Sunshine, Hume i Whittlesea, te dekoracijama i ukrasima drage nam domovine Australije. Kako fotografije govore više od riječi, pogledajte ih i uvjerite se sami kako su naše grupe izgledale ove godine na Dan Australije.

Ako među vama koji ovo čitate ima još onih koji to nisu, postanite član naših grupa društvene potpore i uljepšajte svoju svakodnevnicu.

Senada Ekić, Koordinator grupe društvene potpore





## Kreativnost pred Valentinovo



Ove godine pred Valentinovo, naše grupe društvene potpore Hume i Whittlesea posjetila je posebna gošća, gospođa Štefanija Soldan.

Štefanija je samouka slikarica, članica Hrvatskog likovnog društva i Hrvatskog društva skladatelja te se bavi slikarstvom ali i pisanjem tekstova za glazbu. Štefanija je u Australiju došla u posjet kćeri i obitelji i rado se odazvala našem pozivu i provela ugodan dan u "kreativnom druženju" učeći članove grupe kako izraditi male kutijice za nakit u obliku srca za Valentinovo.

Članovi su u potpunosti uživali u tome što ih je u ovoj aktivnosti vodila tako nadarena osoba koja iza sebe ima devet samostalnih izložbi i preko 200 uglazbljenih tekstova koje su otpjevali Doris Dragović, Mate Bulić, Jasna Zloković, Mišo Kovač, Zdravko Škender, klapa Nevera, Marko Škugor, tamburaši Posegana i drugi.

Nakon kreativnosti uslijedio je zajednički ručak a potom smo proslavili i dva rođendana.

"Danas smo se družili i bili kreativni...divne duše različitih sloboda, ali u jedno sigurne... We miss you Croatia..."

Maya Miletic,  
Koordinator grupe društvene potpore

## SRCE VUČE JUŽNOM KRAJU

Pjeva: *Doris Dragović*

Tekst: *Štefanija Soldan*

Srce vuče južnom kraju  
Gdje me dugo bilo nije  
Da još jednom u životu  
Vidim svoje najmilije

Srce vuče južnom kraju  
Srce vuče zavičaju

Da se vratim, da se smirim  
Samo još zbog toga živim  
Srce vuče južnom kraju  
Srce vuče zavičaju

Da se sjetim uspomena  
Pa nek' umrem, nek' me nema

Srce vuče južnom kraju  
Gdje me mladost ostavila  
Čini mi se da sam тамо  
Duša bi mi ozdravila

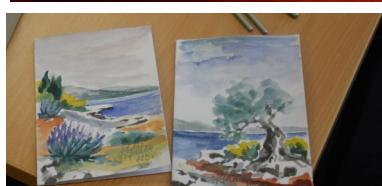
Srce vuče južnom kraju  
Srce vuče zavičaju  
Da se vratim, da se smirim  
Samo još zbog toga živim

Srce vuče južnom kraju  
Srce vuče zavičaju  
Da se sjetim uspomena  
Pa nek' umrem, nek' me nema









## NAŠI KORISNICI PAKETA KUĆNE SKRBI I NJEGE

### DOSTOJANSTVO ZRELIH GODINA - *Gospodin Salih Hamzić*

**G**ospodin Salih Hamzić je korisnik usluga organizacije Australian Croatian Community Services od svibnja 2022. godine.



Prilikom prve posjete odmah mi je bilo jasno da je on čovjek takozvanog "starog kova", koji njeguje i čuva prave vrijednosti kako u svakodnevnom životu, tako i u ophođenju sa drugima.

Salih ima veliku obitelj koja se zdušno trudi da ga podrži u njegovim potrebama i olakša mu život i boravak u njegovom domu što je duže moguće. Lako priznaje i cijeni veliku ulogu i pomoći njegove obitelji, Salih je veoma zadovoljan i zahvalan za usluge kućne njega i skrbi koje mu kao organizacija pružamo.

On je čovjek sa kojim je izuzetno lako komunicirati i uspostaviti profesionalnu vezu koja rezultira zadовоjstvom klijenta. Salih voli ribolov i druženje sa prijateljima te često ove dvije ljubavi spoji u jednu boravkom u vikendici njegove kćerke. Također je aktivan i redovan član udruženja umirovljenika u St Albans. Tjedni sastanci ove grupe su još jedna aktivnost koja Saliha pokreće i uveseljava.

Salih nam je ispričao kako sa nestrpljenjem očekuje skoru dostavu bolničkog kreveta kupljenog kroz paket kućne njega i skrbi sa svrhom da unaprijedi kvalitet njegovog sna te omogući potpuniji i okrepljujući odmor.

Prilikom svake posjete Salihu, uvijek nesebično nudi plodove iz svog malog vrta, rajčice, šljive i poneku sadnicu cvijeća. Kroz ove male geste ljubaznosti, vidljivo je da je on čovjek velikog srca koji zna kako pokazati istinsku zahvalnost.

Gospodinu Salihu i njegovoj obitelji se zahvaljujemo na svakoj pozitivnoj riječi i cijenimo njihovu suradnju u dostavljanju njega i pomoći visokog kvaliteta, što je naša dužnost, na obostrano zadovoljstvo.

Mirna Memišević, Voditeljica paketa kućne skrbi





## Gizela Kechenovich

Gospodja Gizela Kechenovich poznato je ime hrvatske zajednice u Melbourne-u, posebno onog dijela zajednice okupljenog oko župe Clifton Hill. Gizela i pokojni joj suprug gospodin Alekса niz godina bili su voditelji folklorne skupine "Mladi Hrvati" Clifton Hill.

U ugodnom razgovoru u obiteljskoj kući Kechenovica, gospodja Gizela provela me slikama i pričom kroz njezin izuzetno zanimljiv i aktivjan život.

Ljubav prema folkloru Gizella je otkrila još kao mlada djevojka u svom rodnom mjestu gdje je isprva glumila u kazališnim predstavama, a kasnije se priključila i folklornoj skupini.

U folklornoj skupini upoznala je i gospodina Aleksu za kojeg se nakon nekoliko godina udala.

Aleksa je došao u Australiju 1956.godine, a Gizela 1959. Kao mladi bračni par puno su radili, odgajali svoje dvoje djece te bili aktivni u zajednici.

Gizela ističe kako su bili obiteljski prijatelji s pokojnim velečasnim Kasićem te su puno vremena provodili razgovarajući o folkloru i mladima iz zajednice, te su tako počeli organizirati plesove nedjeljom popodne.

Godina 1978. bila je posebno značajna jer je te godine službeno osnovana folklorna skupina Mladi Hrvati. Počeli su s 30 članova, a kada je gospodja Gizela prestala voditi grupu 2009. godine imali su 248 članova.

Gizela je osmišljavala koreografije, a Alekса je vodio probe i nastupe. Gizela naglašava kako je Alekса bio strog i držao do discipline, ali učenici su ga svejedno izuzetno voljeli i cijenili.

Gizela se rado sjeća njihovih putovanja i nastupa širom Australije (Brisbane, Canberra, Adelaide). Posebno ističe jedan

nastup u Melbourne Arts Centre gdje su izveli bunjevačke plesove. Tom prilikom ih je manager centra pohvalio riječima:

*"This is good enough to dance for the Queen!"*

Još jedan nastup Gizeli je posebno drag, a to je bio nastup prilikom posjete prvog hrvatskog predsjednika dr Franje Tuđmana. Mladi Hrvati su tada otvorili svečanu ceremoniju s bunjevačkim plesovima, a zatvorili završnim kolom iz Ere s onoga svijeta.

Posebno je ponosna na činjenicu da je medju članovima skupine sklopljeno 14 brakova te da mladi koji su bili njezini učenici danas vode Mlade Hrvate.

Mnogi možda ne znaju da je gospodja Gizela, uz to što je vodila Mlade Hrvate, imala i zanimljiv posao. Naime, 25 godina je radila za Qantas i pravila raspored letenja za pilote. Posljednjih 6 mjeseci svog radnog vijeka, Gizela je radila u Sydneyu te bi svaki utorak i četvrtak dolazila na probe Mladih Hrvata u Melbourne. Tolika je Giselina ljubav prema folkloru i zajednici!

Gizela i Alekса prestali su voditi Mlade Hrvate 2009.godine. Gospodin Alekса preminuo je prije nekoliko godina, a Gizela je i danas rado vidjen gost na nastupima Mladih Hrvata i uvijek toplo pozdravljena od svojih učenika.

Gospodjo Gizela, hvala Vam za sav trud i ljubav koju ste utkali u očuvanje hrvatske tradicije u Australiji!

Sanja Kolakušić,  
Voditeljica paketa kućne skrbi

# TEČAJ HRVATSKOG JEZIKA



ACCS već dugi niz godina održava tečajeve hrvatskog jezika. Glavni razlog zašto nastavljamo nuditi ove tečajeve su naši izvrsni studenti! Mislili smo da bi od samih studenata željeli čuti zašto uče hrvatski jezik.

Ovdje su priče naših studenata naprednog stupnja. Nadamo se da ćete uživati čitajući ih.

"Zovem se Margaret 'Maga' Jakovac i imam pedeset i sedam godina.

Učim hrvatski jezik sa Senkom prvi put, ali prije 30 godinu sam bila studentica u ACCS-u kad je bila nova organizacija u staroj kući u Footscrayu. Još uvijek učim hrvatski, ali nažalost padeži i deklinacije su jako teški za naučiti, idem dan po dan.

Živim u NSW-u gdje radim kao novinarka i pisac, i isto studiram na sveučilištu preko interneta. Imam partnera koje se zove Nathan, i sina koje se zove Neo. Moj sin ima 15 godina i ne voli ići u školu. Isto imam psa, koji se zove Šljiva, i ima skoro četrnaest godina.

Gorski Kotar je moj rodni kraj, ali kad sam u Hrvatskoj stojim u Zagrebu." – **Margaret**

"Ja sam Darko, rođen sam 1955. godine. Moj otac je iz Sremskih Karlovaca, a moja majka, sestra i ja smo iz Osijeka. 17. prosinca 1957. godine krenuli smo brodom Aurelia prema Melbourn-u i stigli 20. siječnja 1958. godine.

Moja majka je bila krojačica a moj otac je bio željezničar. Moj djed je bio krojač. Otišao je u Alexandriju prije prvog svjetskog rata. Nakon dvije godine se vratio natrag u Osijek.

Moji roditelji su odlučili 1957. godine da napuste, što se nekad zvalo, Jugoslaviju. Oni su imali plan. Moja majka, sestra i ja smo otišli u Beč, u posjet prijatelju. Papiri su bili potpisani da ćemo se vratiti. Moj otac je ostao u Osijeku.

Nakon mjesec dana moja majka je napisala ocu da se nećemo vratiti. Sve što je moj otac imao u vlasništvu je prepisao na svog mlađeg brata. Trebao je pobjeći. Od Osijeka kroz Bled, te do Podkućna otac je išao vlakom. Onda je šetao kroz šume, preko planina i prešao granicu u Osterreich-a. Ponovo smo bili skupa u hotelu Kapennberga blizu Graz-a.

Mi smo dobro došli u Australiju. Ja sam zaboravio moj prvi jezik, hrvatski, i sada ga pokušavam ponovno naučiti." – **Darko**

Fotografija: Studenti naprednog tečaja i njihov tutor Senka Grancieri, ljetni semestar 2023.



"Zovem se Cara i imam 23 godine. Ja sam počela učiti hrvatski jezik jer moj djed i moja baka su iz Hrvatske. Voljela bih da mogu razgovariti više s mojoj obitelji na hrvatskom jeziku.

Također, želim više putovati u Hrvatsku. Zadnji put sam bila u Hrvatskoj prije četiri godine, išla sam s djedom u Zagreb i Crikvenicu. Nadam se da će ići u Hrvatsku ove godine." – **Cara**

"Zovem se David. Imam trideset-tri godine. Počeo sam učiti hrvatski jezik prije dvije i pol godine u ACCSu.

Moj otac je rođen u Osijeku. Htio je učiti hrvatski jezik, te sam mislio zašto ne učimo zajedno. Nisam znao ništa i bilo je teško, ali još volim učiti.

Prošlu godinu sam išao u Hrvatsku i Osijek s mojim roditeljima i partnericom. Volio sam šetati pokraj rijeke koja se zove Drava; popiti kavu i pivo; i jesti orahnjaku i burek.

Pokušao sam razgovarati s ljudima. Bilo je zabavno ali želim naučiti jezik bolje. Morat će se vratiti uskoro." – **David**

"Ja sam Louise, imam 40 godina. Učim hrvatski jezik sa Senkom od prije tri godine. Počela sam učiti hrvatski jezik za vrijema Covid-a i naša nastava je bila preko Zoom platforme.

Imati online školu je super, jer ja sam jako zauzeta. Ne znam kako uvijek kasnim?

Nadam se razgovarati na hrvatskom jeziku s obitelji u Australiji i Hrvatskoj. Moj hrvatski nije najbolji ali polako učim, uz Senkinu pomoć.

Moja mama je rođena na Lastovu a tata je rođen u Pazinu. Volim putovati i nadam se da će putovati svake godine. Moje najzdraže mjesto je Hrvatska." – **Louise**

"Moje ime je Nada i profesorica sam engleskog i povijesti u srednjoj školi. Imam 66 godina i dvoje djece od 28 i 26 godina.

Moja obitelj je došla u Australiju oko 1950. godine. Majčina obitelj je živjela u Lici, a očeva je bila iz Bugojna u Bosni.

Došla sam u ACCS studirati hrvataski jer sam se vratila u Hrvatsku vidjeti svoju šиру obitelju u Rijeci i željela sam s njima moći pristojno razgovarati. Posjedovanje radnog znanja hrvatskog jezika bilo mi je od koristi i kad sam 2019. odnjela majčin pepeo natrag da ga pokopam na obiteljskoj parceli u Rijeci. Htjela je biti pokopana u oslobođenoj Hrvatskoj.

U posljednjih pet godina naučila sam mnogo o gramatici i padežima u hrvatskom jeziku, što je u prošlosti kočilo moju tečnost i ispravnost kada sam govorila hrvatski.

Sada imam malo više samopouzdanja kada govorim u stvarnim životnim situacijama i zahvalna sam Senki i ACCS-u što su mi pomogli da postignem ovu razinu razumijevanja. Međutim, shvatila sam da, ironično, što više učim to manje znam o jeziku, kulturi i povijesti Hrvatske!

Još jednom hvala ACCS-u što si obogatio moj život i svima želim sretan Uskrs!" – **Nada**



## URUČENJE SVJEDODŽBI

Nastavljamo slaviti uspehe svih naših studenata na kraju svakog semestra ceremonijom dodjele svjedodžbi koja se održava u hrvatskom konzulatu u Melbourneu. Posljednji događaj održan je 19. prosinca 2022. kako bi se proslavili uspjesi studenata iz proljetnog semestra 2022.

ACCS zahvaljuje Generalnom konzulu RH g. Josephu Petriću i svom osoblju konzulata na kontinuiranoj podršci Programu hrvatskog jezika ACCS-a, također i našim divnim tutorima, gđi Petri Markač, gđi Senki Grancieri i g. Zdravku Rajiću na njihovoj kontinuiranoj predanosti podučavanju hrvatskog jezika u ACCS-u.



Fotografija: Tutori i studenti proljetnog semestra iz 2022. s generalnim konzulom RH, g. Josephom Petrićem i ravnateljicom ACCS-a g-djom Franci Buljat.





## TEČAJ OSNOVNIH POJMOVA DIGITALNE TEHNOLOGIJE (ACFE)

ACCS, kao pružatelj usluga Learn Local prima državna sredstva kako bi odraslima unutar naše zajednice omogućio pristup tečajevima čiji je cilj pomoći u poboljšanju digitalne pismenosti i komunikacijskih vještina. U drugoj polovici 2022. ACCS je ponudio tečaj "Digital Essentials 2" na hrvatskom jeziku i imao 6 upisanih polaznika.

U svečanom duhu okupili su se studenti kolegija Digital Essentials 2 na završnom satu semestra 12. prosinca 2022. Svakom od njih je njihov mentor, gospodin Vladimir Jakopanetz, uručio potvrdu o uspjehu, uz fotografije snimljene ispred prekrasnog božićnog prizora, prije prelaska u hotel "Prince Mark" u Dandenongu na slavljenički ručak.

Kako bi povećali mogućnosti učenja u stvarnom svijetu ovog semestra, svi su studenti bili ohrabreni i uzbuđeni da nauče kako sami naručiti i platiti svoje obroke za ovaj ručak pomoću QR koda na svojim stolovima – konobarima nije dopušteno. Nije potrebno reći kako su se svi lijepo proveli!



Čestitamo svim učenicima na postignutim uspjesima, a gospodinu Vladimиру Jakopanetu na kontinuiranoj predanosti nastavi.

Katarina Smolčić, Koordinator ACFE



Fotografija: studenti polaznici tečaja "Digital Essentials 2" (semestar 2, 2022) s tutorom gospodinom Vladimirom Jakopanetz i koordinatoricom obrazovnih programa Katarinom Smolčić.



# USKRŠNJI OBIČAJI U SVIJETU

Preuzeto sa internetske stranice <https://www.podravka.hr/clanak/2001622/uskrsnji-obicaji-u-svijetu>



Na Uskrs ljudi već stoljećima sudjeluju u procesijama, odlaze na misu i okupljaju se oko svečanog stola i blaguju najfinija jela. Na radost djece, ali i odraslih, Uskrs se proslavlja šarenim pisanicama, dekorativnim čokoladnim i ostalim zečićima, pilićima i kokicama.

No jedan od najvećih kršćanskih blagdana obiluje i mnogim drugim lijepim, zanimljivim, a ponekad i bizarnim običajima.

U Njemačkoj se za Uskrs domovi dekoriraju granama ukrašenim obojanim jajima, a najmlađima se u vrtove skrivaju košarice napunjene pisanicama i čokoladnim figuricama.

U Francuskoj, nakon što ponovo čuju crkvena zvona koja se nisu oglašavala tri dana, ljudi si uz grljenje i ljubljenje čestitaju Uskrs, a djeca po čitav dan stoje u krugu i na ispadanje u zrak bacaju i hvataju svoje pisanice.

U Italiji se tradicionalno jede posebna uskršnja torta "Torta di Pasqueta", slani kolač s kuhanim jajima i špinatom, a u Grčkoj uskršnja juha od janjećih iznutrica, "Magiritsa".

U Grčkoj se jaja boje u crveno i mogu se jesti tek od subote navečer.

U Austriji se u čast Usksra na visoke drvene stupove postavljaju veliki vijenci od zelenila ukrašeni jabukama, narančama i raznobojnim vrpcama.

U Švedskoj u kojoj je boja Usksra žuta, pisanice ne donose uskršnji zečevi nego pilići. Domovi se dekoriraju ukrašenim brezovim grančicama i ukrasima od perja, a kako u to vrijeme još ništa ne cvate, i grmovi po vrtovima dobivaju šarene ukrase.

Irska se može pohvaliti neobičnom uskršnjom tradicijom, zakopavanjem haringi. Zakopavanjem haringi, koje su bile glavno jelo u doba korizme i posta, ljudi, a posebno mesari, označavaju njegov kraj i početak ponovnog uživanja u mesu i mesnim prerađevinama.

U Poljskoj pak je kraj posta tek kada se na uskršnjoj jutarnjoj misi, blagoslovi, a potom i na licu mjesta, u crkvi, isprazni košarica napunjena hranom. U nekim dijelovima Poljske se na uskršnji ponedjeljak ljudi međusobno polijevaju vodom.

U Finskoj se na Uskrs, za sreću, međusobno udaraju po leđima

svežnjem brezovih grančica, a djeca izlaze na ulice te svim mogućim sredstvima lupaju i buče kako bi najavili kraj korizmenoj tišini.

Sličan običaj vlada i u Velikoj Britaniji u kojoj se ljudi za sreću međusobno lupkuju cica-macama, dok se u Škotskoj na brežuljcima pale uskršnje vatre. Inače, u Velikoj Britaniji djeca dugo nisu znala za uskršnje zečeve i pisanice, jer su tamo za Uskrs uobičajene uskršnje šetnje i parade nalik na one karnevalske.

U Španjolskoj se održavaju procesije u kojima sudjeluju muškarci kostimirani u kosture, a na uskršnju misu, na blagoslov, mladići donose obične palmine grančice, a djevojke one ukrašene slasticama.

U Bugarskoj najstarija žena u obitelji prvom crveno obojenom pisanicom po licu za zdravlje i snagu pomiluje svako dijete u obitelji, a ljudi nakon mise bacaju svoje pisanice na zid crkve.

U Rumunjskoj se prije Usksra tradicionalno čiste kuće i dvorišta te nabavljaju nova odjeća.

U Švicarskoj si ljudi uz čestitanje poklanjaju uskršnju golubicu, "Paloma di Pasqua", kolač sa sušenim voćem. U Bernu pak vlada običaj Eiertutscha, odnosno na Uskrs se ljudi svih generacija skupljaju na starom gradskom trgu i međusobno gađaju pisanicama.

U Australiji zaručnici na Uskrs odlaze na obližnji potok ili rijeku kako bi zagrobili tekuću vodu i sačuvali je do dana vjenčanja na kojem će se njome međusobno poškopiti za sreću u braku.

## TORINSKO PLATNO ILI SVETO PLATNO



Ovu priču o Svetom platnu sam napisala svojim riječima koristeći dostupne informacije iz raznih izvora. Mislim da je ova priča sada potrebnija nego ikada prije jer jedino širenjem svjetlosti možemo pobjediti tamu na Zemlji. Ovo je samo kap u oceanu priče duge više od dvije tisuće godina.

U cijeloj ljudskoj povjesti jedan od najzagonetnijih predmeta koji je najviše znanstveno istraživan je svakako Torinsko platno. Priča o njegovom nastanku i putu koji je prošao u više od dvije tisuće godina je čudesna priča puna nevjerovatnih podataka koji su tek u 19-tom i 20-tom stoljeću znanstveno dokazani. To je priča koja nam daje materijalni dokaz života i smrti Gospodina Isusa Krista i koju je potrebno pričati baš u ove dane oko Uskrsa.

U Torinu, Italija, pohranjena je pod nadzorom kardinala Severina Poletta, jedna od najvažnijih relikvija krštanstva. Svetjetla lanena tkanina duga 436 cm i široka 110 cm, poznata jednostavno kao Torinsko Platno. Na njenom licu i naličju, nalazi se u prirodnoj veličini nejasna slika čovjeka. Stoljećima su mnogi ljudi vjerovali da je to sindon ili mrtvački pokrov u koji je bilo zamotano Isusovo mrtvo tijelo, te da je ljudski otisak na njemu

slika samog Isusa.

Put Svetog platna je nevjerojatan i nadnaravski kao i ono samo.

Vraćamo se u Jerusalem i zbivanja nakon Isusove mučeničke smrti i uskrsnuća.

Josip iz Arimateje je, prema Novom zavjetu, bio imućan stanovnik Judeje koji je vlastiti, već pripremljeni kameni grob, prepustio Isusu nakon njegovog razapinjanja. Takođe je darovao najfinije laneno platno u koje je zavijeno Isusovo tijelo po tadašnjim židovskim običajima. Sveti Josip se spominje u sva četiri Evanđelja, a mnoge kršćanske crkve ga slave kao sveca. Nakon toga, zbog progona kršćana Petar odnosi platno prema Mrtvome moru i ono završava u Damasku, Sirija. Sveti Pavao ide u Damask sa namjerom da uništi platno ali tokom puta mu se ukazuje Isus Krist i sveti Pavao se obrati i postaje veliki teolog, filozof i mislilac toga vremena.

Nakon toga put Svetog platna vodi do Edesse u Turskoj. Edessa je tada bila grad država u kojoj je bio kralj kojeg je sam Isus izlijječio i čiji stanovnici su prešli na krštanstvo. Odlukom biskupa, da bi se sačuvalo, platno se ugrađuje u Zapadna vrata tvrđave Edesse. U zidinama platno ostaje punih 300 godina i tek oko 550te je otkriveno prilikom rekonstrukcije tvrđave. Sveti platno se čuvalo i bilo povremeno izloženo sve do 639 godine kada muslimani osvajaju grad.

Osvajači su znali vrijednost platna i nisu ga uništili već se ono moglo vidjeti u jednom svetištu gdje je ostalo sljedećih 300 godina.

944 godine Bizantska vojska napada tadašnje muslimane i oduzima im platno koje odnose u Kostantinopol koji je smješten na južnom ušcu Bosfora u Mramorno more na točki gdje Evropa susreće Aziju. Sveti platno završava na carskom dvoru i izlaze se svaki petak.

Sve do 1204. Sveti Platno se nalazilo u Konstantinopolu. Nakon toga mogu se naći podaci da se platno godine 1353. nalazilo u Lireyu, zatim da je 1502., odneseno u Chambéry, a 1532. je pretrpjelo težak požar koji je ostavio spaljene dijelove tkanine i vidljive rupe na platnu. Godine 1578. Sveti platno je

odneseno u Torino i od tada se tamo nalazi po čemu je i dobilo ime Torinsko platno.

Sasvim slučajno došlo je do početka znanstvenih istraživanja tako da je talijanski fotograf Secondo Pia prvi snimio fotografiju Torinskog platna 28.05.1898 godine. Kada je razvio negative fotografija jasno je vido obrise preminulog čovjeka s vidnim tragovima rana na tijelu koje su podsjećale na Isusove rane nastale za muke na križu.

“Već na prvi pogled na taj negativ jasno se vidi da je čovjek na slici vjerojatno mučen do smrti te pretrpio neviđene torture: šamaranje, šibanje, rimske bičevanje, zadobio ozljede uslijed padova, te da je pribijen čavlima na križ i da mu je kopljem probijen bok. Dakle, ta slika čovjeka otisnuta u platnu pokazuje praktički u najsitnije detalje ono što se nagoviješta u evanđelju kad se opisuje Isusova muka i smrt.“

Na platnu je utvrđena krvna grupa AB koja je veoma rijetka i ima je tek 3% svjetske populacije ali je vrlo česta u židovskoj populaciji.

Barbara Frale, vatikanska arhivistica je u svibnju 2009 pred televizijskim kamerama demonstrirala dotad nepoznate detalje. Naime, sa najnovijom tehnikom temeljnim ispitivanjem uočeni su tragovi papirusa koji su bili stavljeni uz platno. Na njima se navodi da je to Isus od Nazareta na latinskom, grčkom i aramejskom jeziku.

Niti jedan predmet udokazive, uključujući i polen iz krune koji ostaje vječan i za koji je dokazano da potiče od biljaka koje rastu u tom djelu Izraela.

Papa Franjo 9. travnja 2020. godine podržao je ideju koju je iznio torinski nadbiskup Cesare Nosiglia u kojoj je predložio da

platno ponovo bude izloženo očima javnosti.

To se i dogodilo na Veliku subotu 11. travnja 2020. godine, a vjernici širom svijeta su tijekom prijenosa izlaganja Svetog platna molili za zaustavljanje pandemije koronavirusa koja je zahvatila cijeli svijet.

Danas je poznato oko 50 kopija Torinskog platna diljem svijeta. Jedno od njih je pronađeno u Vodnjanu, Hrvatska.

Na kraju, nameće se pitanje, što Isus želi od nas pokazujući nam Svetu Platno i koja je njegova poruka.

Kristovo uskrsnuće, koje nam potvrđuje Svetu platno, daje nam dokaz da će mo i mi uskrsnuti i da je ovaj dio puta na Zemlji samo jedan dio puta naše duše koja je besmrtna  
Poruka platna, na osnovu svih znanstvenih dokaza i kada se uzmu u obzir sve dosad poznate znanstvene činjenice bi bila sljedeća:

Tu je došlo do spajanja fizičke i metafizičke, nadnaravne energije iz Kristovog mrtvog tijela koja je bljeskom stvorila sliku utkanu u samo platno prilikom uskrsnuća. Možemo reći da je Torinsko platno jedinstven dokument i neprocjenljivi duhovni testament čovječanstva koji predstavlja materijalni dokaz o životu, smrti i uskrsnuću Gospodina Isusa Krista.

I sukladno onomu što kaže veliki papa Ivan Pavao II. (18. ožujka 2000.): „... Kada se oko nas, a možda i u nama sve ruši, Krist ostaje naš neoboriv oslonac...“

Jadranka Milanović, volonter

## Sretan Uskrs!





## ZNATE LI ZAŠTO SE UKRAŠAVAJU JAJA ZA USKRS I ŠTO SIMBOLIZIRAJU?

Uskrs je jedan od najvećih kršćanskih blagdana i radost obiteljima diljem svijeta, između ostalog na taj dan donijet će i šarenilo uskrsnih jaja ili pisanica.

Uskrsna jaja ukrašavaju se na Veliku subotu, a postoje razne tehnike ukrašavanja i bojenja jaja. Međutim, postoji i više teorija zašto se jaja ukrašavaju baš za Uskrs.

Iranski narodi tradiciju bojenja jaja njeguju preko 2500 godina, a Egipćani su poklanjali pisanice u proljeće kao simbol probuđenog života. Ukrašena jaja poklanjala su se bližnjima, a taj su običaj prema nekim teorijama preuzeli i kršćani, čiji proljetni blagdan Uskrs simbolizira upravo novi život uskrsnulog Isusa.

Prema drugoj teoriji, Crkva je tradiciju bojenja jaja za Uskrs preuzela od ranih kršćana iz Mezopotamije koji su ih bojili u crveno kako bi podsjetili na krv koju je Krist prolio kao žrtvu za otkupljenje ljudskog roda.

Crvena boja simbol je Kristove muke, a zelena pobjede života nad smrću.

Danas se jaja ukrašavaju različitim materijalima, bojama i tehnikama, no mnoge obitelji drže se tradicionalnog bojenja prirodnim bojilima od kojih je, vjerojatno zbog crvene boje, najčešća ljska crvenog luka. Za ukrašavanje se koriste tkaninom pričvršćene travke različitih oblika, na čijem će mjestu nakon kuhanja u ljsuci luka jaje ostati neobojeno.

Za različite motive, uzorce ili pisane poruke na jajima koristi se rastopljeni pčelinji vosak prije bojenja ili različite igle i nožići za struganje nakon bojenja, a sjaj ljsuci obojenog jajeta tradicionalno daje brisanje tkaninom prethodno namočenom u

ulje.

Crvena je boja za kršćane simbol Kristove muke, Božje ljubavi, nade, energičnosti i služenja Crkvi, a predstavlja i duhovnu budnost, djelotvornost, milosrđe, radost života i ljubavi.

Osim crvenom, kršćani jaja često boje žutom bojom koja označava svjetlost, žetvu, mladost, čistoću, a za njih je ona simbol nagrade i priznanja. Česta je i zelena boja koja označava plodnost, zdravlje, nadu, svježinu i bogatstvo, a za kršćane je ona simbol pobjede života nad smrću, nade i blagostanja.

Na našim prostorima, i u istočnijim dijelovima Europe, raširen je običaj tucanja jajima na Uskrs.

I u ovoj igri postoji određena simbolika pa tako ljska jajeta predstavlja Isusov grob, a njezino razbijanje otvaranje groba i oslobađanje Isusa.

Karolina Pekic, Voditeljica paketa kućne skrbi

# USKRŠNJI ZEČIĆI – RECEPT

Preuzeto sa internetske stranice <https://recipci.com/usksrnji-zecici/14656/>

## Potrebno:

- 50 dag glatkog brašna
- 12 dag šećera
- 2 dl mlijeka
- 1 jaje
- 2 žumanjka
- prstohvat soli
- kockica svježeg kvasca (40g)
- 10 dag otopljenog maslaca
- I još: jaje za premazivanje, ukrasi za dekoraciju (sitne perlice tamne boje za oči)



## Priprema:

1. Kvasac razmrvit u toplom mlijeku sa žličicom šećera.
2. Sve suhe sastojke promiješajte, u sredinu stavite jaje i žumanjca, pa uz pomoć miksera sa spiralama za tijesto, umijesite tijesto uz postepeno dodavanje maslaca i uzdignutog kvasca.
3. Tijesto prebacite na radnu površinu pa ga mijesite do kraja rukama tako dugo dok ne postane podatno i kompaktno, gotovo svileno pod prstima.
4. Pokrijte ga folijom i pustiti da se diže 40 min.
5. Potom tijesto premjesiti, izrezati ga na 5 manjih dijelova, pa od svakog tog dijela oblikovati po 5 kuglica. Neka vam kuglice budu što pravilnijeg oblika jer će jedino tako zečići zadržati oblik začića nakon pečenja.

Ja sam se dosta žurila kada sam radila, pa su mi neke kuglice bile neravne što je rezultiralo neprepoznatljivim oblikom nakon pečenja.

6. Svaku kuglicu zarezati duboko škarama pri vrhu kako bi se dobile uši. Napravite što dublji i što duži rez škarama kako biste dobili što duže uši, jer će vam tako zečići više izgledati kao zečići nego kao mačići.  
Štapićem za ražnjiće ubušiti rupice za oči.
7. Premazati razmućenim jajetom, posipati šećerom i peći na 180°C 20 – 25 min.
8. Kada su zečići pečeni, utisnuti na mjesta rupica tamna dekorativna zrnca za ukrašavanje torti koja će biti oči.
9. Dobar tek!

## RECEPT U SLIKAMA





Radno vrijeme tijekom Uskrsnih blagdana

Uredi će biti zatvoreni od 07. travnja 2023 do 11. travnja 2023

**Besplatan poziv 1800 953 963**

Facebook/Australian Croatian Community Services

[www.youtube.com/AustralianCroatianCommunityServices](https://www.youtube.com/AustralianCroatianCommunityServices)

[support@accs.asn.au](mailto:support@accs.asn.au)

[www.accs.asn.au](http://www.accs.asn.au)